

Mediji in informacije

Sodišče Evropske unije
SPOROČILO ZA MEDIJE št. 49/22
Luxembourg, 22. marec 2022

Sodbi v zadevah C-117/20
bpost in C-151/20 Nordzucker in drugi

Kumulacija postopkov pregona in kazenskih sankcij v konkurenčnem pravu: Sodišče pojasnjuje varstvo, ki ga pravo Unije zagotavlja zoper dvojno kaznivost

Listina Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina) določa, da „nihče ne sme biti ponovno v kazenskem postopku ali kaznovan zaradi kaznivega dejanja, za katero je bil v Uniji v skladu z zakonom s pravnomočno sodbo že oproščen ali obsojen“. V danes razglašenih sodbah je Sodišče odločilo o obsegu varstva, ki ga zagotavlja ta prepoved dvojne kaznivosti (ki se imenuje tudi načelo *ne bis in idem*) v konkurenčnem pravu.

Zadeva bpost

Družbi bpost sta dva nacionalna organa zaporedoma naložila globi. Julija 2011 ji je prvo globo v znesku 2,3 milijona EUR naložila uprava za regulacijo poštnega sektorja, ki je ugotovila, da je bil sistem rabatov, ki ga je družba bpost uporabljala od leta 2010, diskriminatoren do nekaterih njenih strank. Marca 2016 je to odločbo odpravilo višje sodišče v Bruslju, katerega sodba je postala pravnomočna,¹ z obrazložitvijo, da zadevni tarifni sistem ni bil diskriminatoren.

Med tem je urad za konkurenco decembra 2012 družbi bpost naložil globo v znesku skoraj 37,4 milijonov EUR, ker naj bi z uporabo tega sistema rabatov od januarja 2010 do julija 2011 zlorabila prevladujoči položaj. Družba bpost pred višjim sodiščem v Bruslju izpodbija zakonitost tega drugega postopka glede na načelo *ne bis in idem*.

Zadeva Nordzucker in drugi

Avstrijsko vrhovno sodišče odloča o pritožbi avstrijskega urada za konkurenco, ki predlaga, naj se ugotovi, da je družba Nordzucker, nemška proizvajalka sladkorja, kršila pravo Unije s področja omejevalnih sporazumov in avstrijsko konkurenčno pravo, ter družbi Südzucker, drugi nemški proizvajalki sladkorja, naloži globo za isto kršitev. Ta postopek med drugim temelji na telefonskem pogovoru, med katerim sta predstavnika teh dveh družb razpravljala o avstrijskem trgu sladkorja. Na ta pogovor pa se je že skliceval nemški urad za konkurenco v odločbi, ki je postala pravnomočna. V tej odločbi je ta urad ugotovil, da sta ti družbi kršili tako pravo Unije kot tudi nemško konkurenčno pravo, in družbi Südzucker naložil globo v znesku 195,5 milijonov EUR.

Sodišče, ki je odločalo v velikem senatu, je v obeh zadevah opozorilo, da sta za uporabo načela *ne bis in idem* potrebna dva pogoja: prvič, da je prejšnja odločba postala pravnomočna (pogoj „bis“), in drugič, da se prejšnja odločba ter poznejši postopek pregona oziroma poznejše odločbe nanašajo na isto dejansko stanje (pogoj „idem“).

Sodišče je pojasnilo, da je **v pravu konkurence, tako kot na vsakem drugem področju prava Unije, merilo, upošteveno za presojo obstoja iste kršitve („idem“), merilo istovetnosti materialnih dejstev**, ki se razume kot obstoj celote med seboj neločljivo povezanih konkretnih okoliščin, ki so privedle do pravnomočne oprostitve ali obsodbe zadevne osebe. Opozorilo pa je, da se z zakonom lahko določijo omejitve uresničevanja temeljne pravice, kot je pravica, podeljena

¹ Ta sodba je bila izdana na podlagi sodbe Sodišča, izdane v postopku predhodnega odločanja (sodba z dne 11. februarja 2015, bpost, [C-340/13](#)).

s prepovedjo dvojne kaznivosti (načelo *ne bis in idem*), če te omejitve spoštujejo bistveno vsebino teh pravic, če so nujne in če dejansko ustrezajo ciljem splošnega interesa, ki ga priznava Unija.

Zadeva bpost

Sodišče je sklenilo, da upoštevajoč to možnost omejitve uporabe načela *ne bis in idem* varstvo, ki ga zagotavlja Listina, **ne nasprotuje temu**, da se neko podjetje sankcionira za **kršitev konkurenčnega prava**, kadar ji je bila na podlagi istega dejanskega stanja **že izdana** pravnomočna odločba zaradi **nespoštovanja sektorske ureditve** (na primer ureditve poštne sektorja, ki ureja delovanje družbe bpost). Ta kumulacija postopkov pregona in sankcij pa je **pogojena** z obstojem **jasnih in natančnih pravil**, na podlagi katerih je mogoče predvideti, katera dejanja in opustitve so lahko predmet take kumulacije, ter ki omogočajo **koordinacijo med pristojnima organoma**. Poleg tega morata biti postopka vodena dovolj usklajeno **in v kratkem razdobju** ter **celota naloženih sankcij mora ustrezati teži storjenih kršitev**. Če ti pogoji niso izpolnjeni, drugi javni organ, ki začne postopek pregona, s tem krši prepoved dvojne kaznivosti.

Zadeva Nordzucker

Sodišče je ugotovilo, da načelo *ne bis in idem* **ne nasprotuje** temu, da organ, ki je pristojen za konkurenco v eni državi članici, neko podjetje preganja in mu naloži globo za kršitev zaradi **ravnanja**, ki je imelo **protikonkurenčni cilj ali posledico na ozemlju te države članice**, čeprav se je organ, ki je za konkurenco pristojen v **drugi državi članici**, na to ravnanje **že skliceval** v **pravnomočni** odločbi. Sodišče pa je poudarilo, da ta odločba **ne sme temeljiti na ugotovitvi protikonkurenčnega cilja ali posledice na ozemlju prve države članice**. V nasprotnem primeru **drugi organ, pristojen za konkurenco, ki začne pregon na podlagi tega cilja ali te posledice, krši prepoved dvojne kaznivosti**.

Z drugim vprašanjem, postavljenim v tej zadevi, je Sodišče vprašano o uporabljivosti načela *ne bis in idem* za postopke, ki se nanašajo na uporabo programa prizanesljivosti in v katerih globa ni bila naložena. Sodišče je glede tega ugotovilo, da se načelo *ne bis in idem* uporablja za postopek, v katerem se uporablja konkurenčno pravo in v katerem je zaradi sodelovanja zadevne stranke v nacionalnem programu prizanesljivosti mogoča le ugotovitev kršitve tega prava.

OBVESTILO: S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki Sodišča ne zavezuje.

Celotna besedila sodb in povzetkov ([C-117/20](#) in [C-151/20](#)) so objavljena na spletnem mestu CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793